

Numărul 13.

Oradea-mare 14 aprilie 1901.

Anul XXXVII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Pe malul prăpastiei.

(Urmare.)

A să-î trebuie. Aşa-î trebuie, Lucio. Îl bate vina lui.

Dina umblă prin odaie, repede; iar Lucia o lăsa să umble, să se stămpere ea singură. În urmă se puse iară pe divan, și continuă:

— Veđi, Lucio dragă, — suntem pe aci ca să me judeci, și nu din vina mea, ci din vina lui. — Am fost tinără și desmerdată. Mi s'a zis că-s frumoasă, și toți m'au rădicat în slavă. Mi s'a zis floare, mi s'a zis soare, mi s'a zis zină și regină, — și am devenit încredută, și deprinsă cu fum de tămâie. Și când eram mai nebună, m'am măritat. Ca și când mi s'ar sînge soarele dintr'una, așa mi s'a întuneat lumea într'un moment. Nici tu câmp, nici tu floare, nici tu aer. Încuțată într'o speluncă împodobită, — iar bărbatul — bun la inimă, iubitor și cald — dar o fire de sférnar — tot la întreprinderi, la dobândi și perdut în lume. Eū ședeam și me uriam. Aveam odăi și saloane, aveam podoabe scumpe, bani destui, — dar n'aveam soare.

„Și a trecut pe sub fereastă un ofițer. Și a trecut azi, și a trecut mâne, — și m'a observat, — și m'a interesat. Șcii dragă, altă nimic — m'a interesat. Ținută bărbătească, pași măsurați, o atențiune continuă, și — me interesă. N'a fost dragoste ceea ce făceam, n'aveam un gând, n'aveam un dor ascuns, dar — imi plăcea. Nu el, ci agitația aceea ce o simțiam când viniă. Trăiam o viață, așa zicând, ascetică, nu vedeam nimic, nu simțiam nimic și

O vânătoare.

stăteam zăpăcită. De fire ușoară, sburătoare, viuă și nestempărată, stăteam ca amorțită. Și a trecut pe la fereastă o pasere frumoasă și m'am uitat la ea cu plăcere. O variație în cursul vieții, o variație potrivită firei unei dame tinere și dornice să sboare. Și — odată — iată, o scrisoare de la el. Am pus-o pe masă, să n'o ved, să n'o deschid, să n'o citesc și să nu știu ce-mi spune. Dar nu m'am răbdat. Am deschis-o, și am cetit-o. O scrisoare scrisă cu flacăra unui tiner iubitor. Mi-am propus să o arunc în foc, dar — să-ți spun sincer — când o cetiam, inima-mi dădea floare, și simțul mi se agită. Scrisoarea din-tău m'a alterat oarecum, a doua am așteptat-o și a treia am dorit-o. M'am gândit și m'am răgândit, să le arunc în foc, dar — nu le-am aruncat, căci iară gândiam —

— Nu nu, — stai Dină dragă. Aci se ncepe greșala. Ferește-te de prilej, căci primejdia n'o poți evita. Trebuie să stai pe loc. Scrisorile să le arzi, și să nchidi ochii, ca să nu-l mai vezi. Perdea un vis, și vinia la cale; dar tu —

— Așă e. Lunecam deja și eu n'am observat. Ei — gândiam iară, o glumă tinerească, un salt sglubi, și atâta tot.

— Ba zeu nu dragă —

— Stai Lucio, stai să-ți spun tot. El mi-a cerut un răspuns, un rënd, numai un rënd. Și l-a cerut cu atâta patimă, cu atâta dragoste și cu atâta umilință, — cât imi perdeam cumpetul, imi perdeam rația, și m'am pus pe gând ca „oare“ să-i scriu, să nu-i scriu?

— Ei dragă, — pe calea ispitei când ai ajuns la „oare“, fă-ți cruce și nchide ochii. Reul vine precum vine unda, și te duce. Trebuie să te ferești de prilej, ca să n'ajungi la „oare“.

Tăcură amândouă câteva minute. Apoi continuă Lucia:

— Și apoi — i-ai scris?

— Scris — odată. — Iac așă — nici da, nici ba. Nici nu știu ce i-am scris. Ca și omul când se teme: faci și nu faci — numai că strici.

Lucia făcu o mișcare, oarecum, bărbătească, și puse mâna pe mâna Dinei.

— Ei — stai. Stai pe loc — zise, și se uită n fața amicei sale, cu capul rădicat și cu fața severă, — apoi continuă:

— Dină! Tu nu ești rea, nici ca femeie, nici ca soție; dar ai fost tineră și sglobie. N'ai cunoscut măsura până unde e gluma glumă, fudulia fudulie, și de unde ncolo e greșală. Dar stai pe loc. Trage cu buretele peste o ciradă neregulată a tineretelor; scoate o foae, scrisă cu nesocotintă n cartea vieții; fii tu ceea ce te-a făcut Dzeu să fii: femeie aleasă, soție bună, și — amica mea cea scumpă. Ține sus lumina cea povățuitoare a virtuților, și mergi cu ambiție și cu încredere spre scopul ce Dzeu a merit pentru femeie. — Ce? Un ofițer ușoratic să-ți taie calea? Un cărăbuș, un gândac de maiu, un flutur de metasă! Dina dragă, lapedă-l! Tu ești a mea, — fii tot a mea, tot scumpă, tot dragă, cum ai fost.

Lucia vorbi cu un pathos, cu o adevărată inspirație. — Eră o femeie nobilă, un inger cu minte, și-i eră dragă amica ei tare.

Lucia stăt; și așteptă ca Dina să-i răspundă.

Dar nu i-a răspuns. — Stătea ca amorțită, izbită de o depresiune nema simțită. — Într'un târziu răspunse încet:

— Nu pot Lucio, nu pot.

Lucia privi la ea ca nfiortată, — iar Dina continuă:

— Nu mi-e drag, — zeu nu. Dar gândind la el, ocupându-me cu el, simt o distracție plăcută. Nu știu — poate de-ar fi altul și nu el, tot atâta distracție mi-ar face; dar să fie cineva. El sau altul, dar să fie. Sufletul meu e pasere sburătoare și robia nu-i place. — Și-i rob în colivie, și n'are sbor, și n'are aer. Are boabe de mâncat, apă de beut, crușcă și zăhar; dar el dorește să sboare. Lăsăți-l în codrul vieții, unde sunt vultur și prepastii, dar îl lăsați să salte și să sboare. Lucio dragă, — l-aș părăsi, și-aș promite, dar — me tem. N'aș vrea să te nșel, n'aș vrea să mințesc, — mi-aș da cuvântul, și — me tem.

De-afară s'audi musica, trecând pe sub fereastă. Lucia își scoase orologiul, iar Dina sări la fereastă.

— Promenada — strigă ea.

Se gătară amândouă cât se poate de repede, își puseră pălăriile, și-și luară parasoalele în mână.

— Scrisorile — strigă Lucia din ușe.

— Da, da, — zise Dina, și se ntoarse să-și închidă scrisorile.

Dar i lipsiă un ac de pēr; își căută acul, și porni să iasă.

— Ai închis scrisorile?

— Eram să le uit. Și se ntoarse nderēt.

Culese toate scrisorile, și — iară le puse pe masă.

— Unde mi-e broșul?

Dina merse la mēșuța de toaletă, își caută broșul, se puse la oglindă, și se mai chichi odată.

— Haidem, Lucio, — zise. Și porniră.

Scrisorile pe masă.

II

Ion Bleancu, soțul doamnei Dina, eră un om de invidiat.

Eră neguțator; cumpără, vindeă, și sfērniară cu tot ce-i cădea de îndemână. Avea întreprinderi mari și bune, făcea dobândi grase, și punea ban pe ban.

Unii ziceau că are noroc; căci el în toată ziua făcea un pas nainte — din una, doue; din doue, patru; și — din multe și mērunte — făcuse o avere foarte frumoasă.

A fost dintr'o familie bună, de neguțator; a moștenit și ceva avere; dar cea mai mare parte o făcuse el, cu minte, cu noroc, dar și cu hărnicie.

Pentru că — este bagseamă și noroc în lume, un nătântoc orb și caprițios; și umblă de a oarba printre oameni; dar ajutat și el, cu istețime, cu calcul și cu hărnicie — tot se mai împrietenește.

Și eră om de treabă Ion Bleancu, și avea maniere și cultură destulă, pentru a ocupă un loc cinstit în ori ce societate aleasă.

Și șcicia că are noroc, zicea el singur adese. Dar nu se ncredea. Șcicia că norocu-i caprițios.

Tot noroc avuse toată viața, numai ceva i mai trebuia: o nevastă frumoasă și bună, așă precum o doriă el.

Bani nu-i trebuia; avea destui; i trebuia o nevăstuță frumoșică, o pasere de aur, să-i cânte și să-l fericească. O nevastă — să-i fie dragă.

(Va urmă.)

V. R. BUTICESCU.

Graful neamului.

„Fie-a voastră 'ntreaga țară
Și de cereți ve mai dăm,
Numai dați-ne voi grațul
Neamului“ și se sculară
Să ne vremușască trațul
Câți dușmanii aveam pe lume!
Grațul ni-l cereați anume,
Să li-l dăm!

Dar nestrămutați strămoși
Tot cu arma 'n mână au stat;
Au vădut și munții de oase,
Și de sânge rțuri roșii,
Dar din țara lor nu-ș scoase
Nici potop și nici furtună.
Grațul lor de voe bună
Nu l-au dat!

Astăzi stăm și noi la pândă,
Grațul vechiu să-l apărăm:
Dar pe-ascuns dușmanii cată
Să ni-l fure, să ni-l vîndă.
Dacă 'n vreme tulburată
Nu ne-am dat noi grațul țerii,
Azi în ziua deșteptării,
Cum să-l dăm?

Repeți trec ca vișor anii,
Ispitind puterea ta,
Neam român! Cu ură mare
Sta-vor și de-acum dușmanii
Grațul nostru să-l omoare.
Dar să crape ei cu toții:
Nu l-am dat, și nici nepoții
Nu-l vor da!

GEORGE COȘBUC

Meteor.

(Urmare.)

Astăzi zi, la 10 ore dimineața, Stein anunță că meșterii ceruți au venit. Armand ceru să între prima dată zidarul. — Stein conduse în sală un tiner de 23 de ani.

„Dta ești zidar? — întrebă Armand.

„Da, dl meu, și ve stau la dispoziție!

„Poftesc deei ocupă loc, vom povesti despre o întreprindere mică, — și el arată tinerului un scaun așezat față cu densusul.

„Voesc anume, — continuă el, — ca să modific ceva în acest castel, voi să zidesc câteva uși și să fac altele“...

În timp ce vorbeai, el pătrundea cu privirea a-

geră în ochii junelui zidar. Acesta începuse a se neliniști.

„Apoi voesc, — continuă în acelaș mod Armand, — voesc să introduc sonerii mai moderne, de aceea am chemat un mechanic. Împreună veți face acest lucru“...

„Dar tinerul nu mai ascultă. El devenise palid, și se forță ca să se scoale și nădușelile îl cuprinseseră.

„Dormi! — strigă atunci Armand, ridicând o mână de-asupra capului blond al zidarului.

„Dormi, — o voesc!“

Și tinerul închise ochii lăsând să-i cadă brațele în jos.

— Stein căscă ochi mari. La asta nu se așteptase. Mai mare fu mirarea sa când Armand ordonă tinerului să se scoale și să răspundă.

— „Admirabil — esclamă el.

— „Veți dle Stein știința? — Acum el vede ori unde, — știe tot. De exemplu să veți: și el se întoarse către zidar.

„Cum ți-e numele? — întrebă el.

„Petru, — răspuse acesta, stând inlemnit în picioare cu privirea fixă în ochii lui Armand.

„Spune Petre, — cine-i cu noi în odaie?

„Dl Stein, — răspuse acesta.

„Bine. Spune-mi ce gândește densusul acum?

„Luî acest lucru simplu îi pare un ceva necurat! — răspuse ipnotisatul. Stein roși, fără a observa că Armand zimbeșce.

„Bine. Acum spune-mi, câți bani are dl Stein în acest moment în portmoneu?

„80 de franci și 30 de bani, — fu răspunsul.

— „Acum arată-mi punga, dle Stein“.

Acesta scoase din vestă portmoneul și deșertă pe masă un pumn de monete. Erau întocmai atâția.

„Veți ce poate necuratul? — zise Armand zimbind.

Stein se înroși de nou.

Ci Armand se întoarse către zidar.

„Spune-mi în ce loc ar fi mai potrivit să facem ceea ce dorește? — Privește castelul!

„La aripa stângă — răspuse acesta fără a privi într'acolo.

„Dar știi ce vreți să fac?

„Da, — voești o sală, — un laborator cu intrări secrete.“

Stein stătea inlemnit la o parte. Armand întrebă de nou:

„Si poți face?

„Dacă ordoni! !

„Voesc negreșit să am acel laborator. — Împreună cu soțul dtale, în cât timp a-ți putea găta?

„Dacă ordoni — mâne seară va fi gata.

„Aveți instrumente?

„Vom aduce, — adeca vom trimite după ele.

„Bine. — Acum mergi în odaia ultimă de la aripa stângă. Acolo să aștepți!“

— Zidarul eși pe o altă ușe cu pașii lini și înțepenii.

— „Acum dle, — se adresă Armand secretarului său, — condú la mine pe mechanicul dtale.“

Stein eși de aduse pe mechanic, un bărbat ca de 30 de ani, — cu barbă neagră.

— Aceeaș scenă de mai nainte se repeți, cu deosebirea că mechanicul mai puternic fiind de natură, resistă mai mult curentului magnetic ce-l învélia prin privirea lui Armand. — După ce îi dete

poruncef, — se întoarse cătră aripa stângă și ridicând un braț, zise cu glas poruncitor :

„Petre, — voesc, — vino pe aceeaș cale în sala de unde ai plecat“.

— La câteva minute Petru intră cu aceeaș ținută și nebăgând în seamă pe cei din gîur, — se opri înaintea lui Armand.

„Scrieți celor ce aveți acasă, ca să predea instrumentele de trebuință servitorului meu! — ordonă Armand.

— Cei doi ipnotizați ședură la masă, luară condeie și hârtie și scriseră, când isprăviră se întoarseră în aceeaș poziție de mai înainte.

„Bine. Acum Petre dictează ceea ce voesci ca dl Stein să cumpere pentru lucrul ce-l vei face. Cât material și ce fel, — dl Stein va însemnă!“

Zidarul dictă cu glasul monoton și obosit, iar Stein însemnă pe un petec de hârtie.

Aceiaș lucru îl făcū și mecanicul. După aceste, la porunca lui Armand, ei se retraseră în odaia unde fusese mai înainte Petru, — fără a șei unul de altul, fără a se băgă în seamă.

Peste o jumătate de ceas lucrurile cerute, fură aduse și transportate la locul destinat.

— Atunci Stein și Armand se duseră la cei doi meserieși cari dormiau în somnul greu și obositor magnetic pe sofă și în pat.

La intrarea lor se ridicară pe dată.

— „Iată totul, — zise Armand. — Șeiți dorința mea, — lucrați deja; voesc!“

Cei doi ipnotizați se apucară de lucru, fără a se conturbă și fără a se vedea.

Stein priviă la densesi peste măsură mirat. — Armand îl chemă înse, și ei se depărtară.

„Si nu se vor trezi? — întrebă Stein eșind.

„Nu, — densesi vor face un lucru minunat, în timp scurt. — Inse nici răsplata nu va lipsi. Acum te rog spune să prindă la trăsura. Voesc să ies!“

Stein eși de dete ordine, iar Armand își schimbă vestmintele, luând cele de paradă.

Când trăsura fu la trepte, el cobori și plecă, luând pe Ioan cu sine.

La o săptămână după aceste, laboratorul lui Armand eră aranjat. Ibrahim sosi, și aparatele fure transportate în cel mai strict secret, — prin ușa secretă în odaia cea ascunsă.

— Nimeni, afară de Armand și Stein, nu șccea ce conțineau acele pachete, și unde au fost aședate.

Aranjamentul eră minunat, după modelul celui din Caucaz.

Ușa se deschidea printr'un resort secret, iar închisă nu se vedea din părete.

Armand deplin mulțumit, cină cu Stein împreună.

„Șeiți că me însor dle Stein ?

Acesta căscă ochii mari.

„Da, — crede ce-ți spun. — Duminecă ne prezentăm la altar, cu frumoasa mea Laura.

„Cu fiica ministrului? — dar cea eră logodită !

„Inse m'am ingrigit, — răspuse Armand, — ca logodnicul să-și reprimească inelul. — Cred dară, că nu-mi vei refușă serviciul, ca prin cunoscuta dtale dexteritate, să cărmueșei lucrurile, — ca toate serbările să fie splendide și demne.

„La serviciul bunului meu stăpân, — zise Stein, și Dumnezeu să ajute.“

XI

„O lume nouă.“

Trecură grăbite zilele, — aceste surori mute, — cari se țin în hora lor, de mână.

Trecură trei ani, — în cari toate așteptările lui Armand se impliniră.

Trăiă în nețermurită iubire cu Laura lui, — și avură un băețel, care acum eră de doi ani.

În răstimp Armand continuă de a studiă și a lucra în laboratorul seū, — unde adeseori ducea și pe Laura, căreia îi plăcea mult esperimentările cele complicate. Stein iară, impliniă cu devotament datoriile sale în conducerea vieții castelului.

— Într'o seară liniștită de primăvară, — Armand și Laura erau împreună în odaia de scris.

Armand isprăvise pentru astă-dată cu scrisul, și se recreă povestind cu nevasta sa.

„Inse precum șeiți Lauro, — zicea Armand — eū cu ideile și învățăturile mele nu pot păși de odată în public. Oamenii nu m'ar înțelege, ori m'ar înțelege reū, — și succesul nu mi-ar fi asigurat. Eū voesc ca lumea să me înțeleagă și să se ferească. — De ceaia întei șciința ce voi să le-o desvêlesc o împărțesc în mai multe părți.

„Iaū partea primă, — cea mai simplă, cea mai ușoară, și o țes într'un roman scris după gustul lor. — Aici presint șciința mea așa dară, — mai mult ca un vis.

„După ceaia, în al doilea spun mai mult, — în al treilea și mai mult, — ba presint teorii, — cu serioșitate, — și așa mai departe. În urmă apoi vor urmă cărțile șciintifice vaste și clare, — după răspândirea căroră voi disertă în întruniri publice, — voi deschide o școală, — voi creșce apostoli șciinței mele, și voi răspândi-o în lume ca densesă să o folosească, să o pună în practică. — Atunci apoi, — când voi vedea că lumea merită binefacerile mele, — ca un Dumnezeu le voi împărți elixirul eternei tinereți, și puterea adunată în aparate și transportabilă.

„Puterea, prin ajutorul căreia munții se vor nivelă, — pământul va deveni o grădină mare, în care mările nu vor avea loc decât în canale folositoare și sistematice făcute.

„Omenimea perfecționând șciințele spiritiste, își va deschide calea spre stele, — va legă relații cu locuitorii altor planete. — Atunci apoi, — omenimea a tot puternică, din sinul căreia vițiile, luptele vor dispărea lăsând loc șciinței, va fi perfectă și fericită, altarele vor fi școli, alumnee, în cari statuele de aur ale lui Sibacis și Raucas vor sta lângă olaltă, ca idoli omenimei culte.“

Ochii lui schinteiau fantastic zicând aceste, — Laura îl priviă uimită și cu admirație. Vedea posibilitatea acestor lucruri, dar nu credea.

— „Și ce scrii acum Armand? — întrebă densesă ?

— „Un roman, — o povestire vagă, inse simburile unui lucru mare.

— „E gata ?

— „Aproape de a fi sfârșit — răspuse Armand.

— „Și ce titlu poartă ?

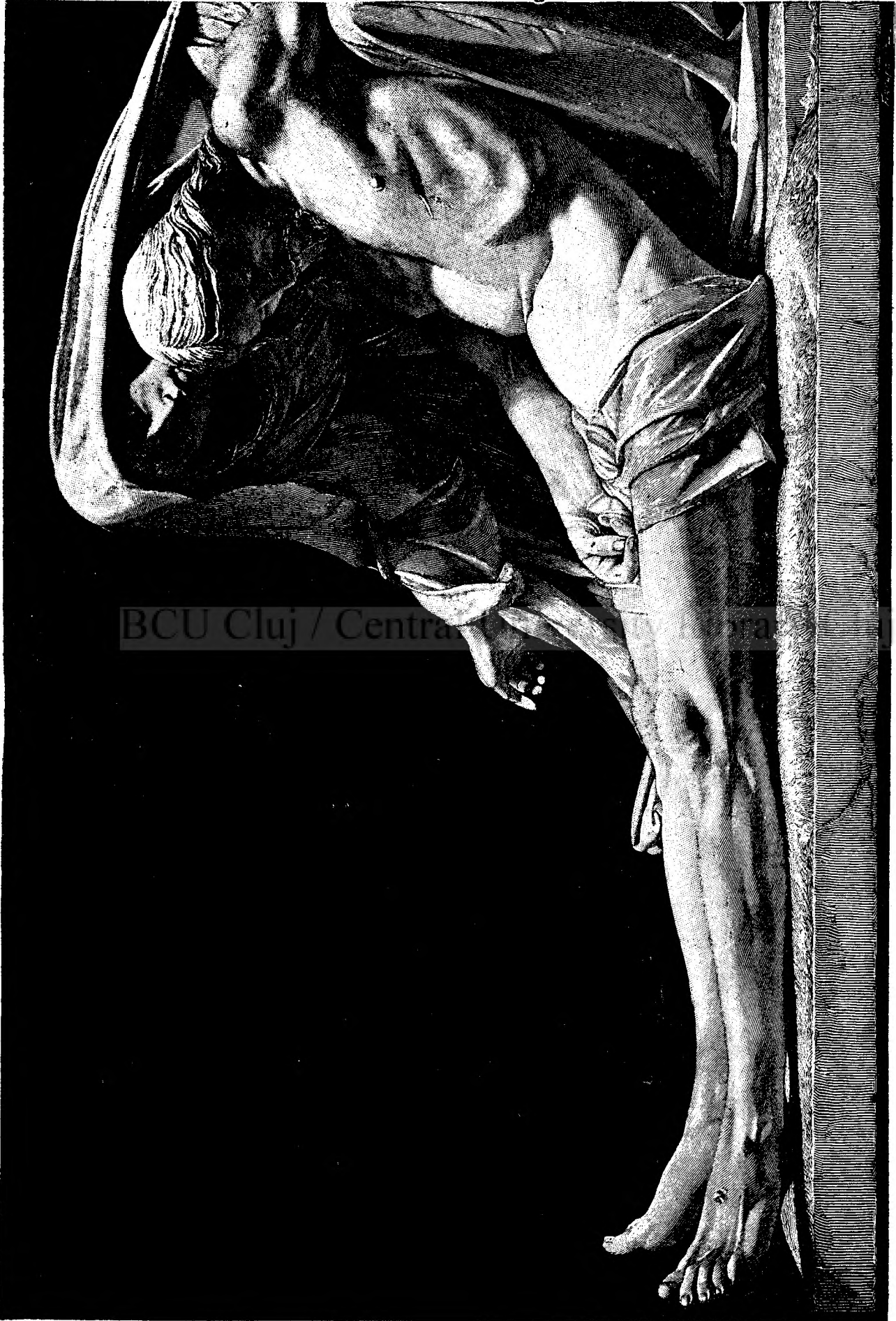
— „„O lume nouă“, — răspuse el.

— „Ah! — „o lume nouă“, — sună bine. —

Nu vei binevoi a-mi schiță conținutul ?

„De ce nu, scumpa mea, — de ce nu. — Iată :

„Eroul acestui roman e un june filosof, talentat, — inse foarte sărac. — El studiază, luptă, inse bie-

BCU Cluj / Centrala

A murit pentru noi.

tul, — orfan și părăsit, cade în desperare și miserie. — Într-o seară, — apare înaintea lui mamă-sa de mult moartă și îl încurajează.

„Ea îi descopere un secret sfânt, prin care fiul seî va deveni bogat și stimat.

„Ea îi spune anume, că la polul nordic și sudic sînt teritorii vaste și fertile, locuite de semenii de ai noștri, inșe mult mai civilizați decăt noi. Dênsa îi esplică lucrul așă: Globul nostru, fiind turtit la doue capete, acele părți turtite stau mai aproape de focul dătător de viață ce e în centrul pămêntului, și așă acolo clima e suportabilă, — pămêntul roditor, inșe e întunerice etern.

„Venind de la pol spre ecuator, clima devine însuportabilă, cea ce provine de la acea că aceste părți în urma turtirei inevitabil trebuie să se fi ridicat mai mult, așă că sînt cele mai depărtate de focul cel din centrul globului nostru. Aceste inele de ghiață ne despart pe noi de semenii noștri de la poluri.

„În vremuri vechi, când globul nostru nu se rēcise, acest loc acum rece, — încă eră fertil, ceea ce arată mamuții aflați sub ghieturile eterne ale Siberiei. Inșe cu încetul pămêntul se rēcî, — focul se apropie mai de centru și aceste locuri deviniră rēcî și nesuportabile.

„Vietățile se traseră mai spre nord și mai spre sud, pe când inelele de gheață despărțitoare se tot lărgiră. — Atât descopere spiritul mamei, — fiului seî. — Apoi îi spune ca el să descopere lumii acest secret, și omenirea îl va preamări și îmbogăți.

„Inșe altfel urmă. Lumea e dedată a-ș rēs-tigni și ucide cu pietrii mântuitoarii seî. Așă a fost aceasta și înainte și după Crist.

„Lumea îl declară nebun, și el muri într'o casă de alienați.

„Iată schița romanului. N'am decăt, prelucrându-l, să întretes tratamente despre spiritul omului, și să fac pe eroul romanului, a primi de aie sale -a cele idei.

„După acest roman vor urmă apoi altele.“

„Mie, — observă Laura, — îmi pare curios, că a-cel tînăr e în întreprinderile sale, un om analog ție. — Și el prin miracole se ridică, — apoi ajunge în casa de nebuni. Nu cumva ar putea fi ca și tu așă să păteșci cu descoperirile tale ?

— „Nu, — rēsponse el, — căci eî îmi pregătesc terenul, eî me ridic cu încetul. — Apoi eî anume am ales acest subiect, ca să arăt greșeala lumiei, pentru de a se ferî de ea în viitor. Tot mie îmi pregătesc teren și prin aceasta. De-acum, planul meu e sigur!“

Eî povestiră încă timp îndelungat, — și eră trecut miezul nopții când se retraseră în dormitor.

Pe masă eră un bilet, Armand ghici că-i de la Sibacis, și un presimțemênt dureros îl făcî să se repedească la acest bilet spre a-l cetî.

Acesta conținea următoarele :

„O esplosie teribilă a cazanului celui mare mî-a mutilat corpul într'u atât, — că abîă cu cele mai mari sfortări ale șciinței mele me pot susținea în viață. Ci asta nu va dură mult, abîă mai pot trăi 10 zile. — Ca să me veđî încă odată, și ca să-ți predaî elixirul perfecționat și ca să-ți pot esplică modul cum puterea se adună și transpoartă, vino în graba cea mai mare în Caucaz. — Când în 10 zile ai putea venî, — totul e mântuit, — altcum nu, — căci nu pot nici scrie, nici voință nu am.

„Vino decî scumpul meu discipol în grabă mare.

Sibacis.“

Armand cetind această scrisoare, rēmase inlennit, apoi cādênd pe un scaun, schimbă fețe. — Laura sări la el spăriată, și stringêndu-l în brațe îl scutură, temêndu-se ca să nu il lovească apoplexia.

Ci energia lui revenî, el se ridică și apēsă o sonerie atât de nervos, căt Stein intră alergând la dênsul.

„Iute, să-mî înșeleze pe Djened, — plec în Caucaz.

„Acum ? — întrebă Stein mirat.

„Da, — e pericol, — Sibacis e pe moarte. — Grăbeșce, — orî ce clipă e scumpă acum.“

În 10 minute el încălecă pe Djened, după ce sărută pe Laura și pe copilașul seî.

„Dle Stein, — zise el, — te rog, grijeșce-mî ale mele până vin. O lună voi fi departe.“

Apoi eșî în galop urmat de Ioan, care la porunca lui Stein se armase și încălecă pe un cal ce nu eră mai slab la fugă decăt Djened.

(Va urmă.)

V. E. M.

C I o b a n u l .

(După Uhland.)

*Frumosul cîobănaș trecî
Pe lângă casa 'mpărătească ;
Priviá fecioara, și 'ncepî
Dorul în piept să-î crească.*

*Și î-a strigat cu dulce graiî :
„O, de-aș putea să-ți ies în cale !
Albî mîelușei sar colo 'n plaiî !
Flori roșii cresc în vale !“*

*El î-a rēspons, zicênd atunci :
O, de-ai voi să viî la mine !
Nu-î printre florile din lunci
Frumoasă ca și tine !“*

*Și cum mîná cu dor nespus
În zori de zi întreaga vară,
Priviá, priviá la geam în sus,
Îubita să-î apară*

*Atunci strigá așă voios :
„Noroc și la multî ani, domniță !“
Și dulce-î rēsună în jos :
„Îți mulțumesc, bădiță !“*

*În grabă iarna a sburat,
Creșcea și înfloriá 'n câmpie ;
S'a dus cîobanul la palat,
Ci ea, n'a vrut să vie.*

*Strigá în sus de dor pêtruns :
„Noroc și la multî ani, domniță !“
Un glas de moarte î-a rēspons :
„Adio 'n veci, bădiță !“*

Strigoaia.

Novelă de *Karl Emil Franzos*.

(Urmare.)

De sigur! — zise Fedor — poate a cincizecea oară. Dar te asigur, că atât de amoroși ca acum n'am fost nici odată. De aceea nici nu ne putem descleștă noi singuri — trebuie să ne deslănțuiescă cineva. Da, da, te asigur. De sigur, în Paris, acolo a fost altcum. Acolo, de exemplu, am avut noi relație cu o englezoaică, cu o anumită „Lady”. O relație cu totul serioasă. Ea eră minunat de frumoasă, lapte cu sânge, — bună ca un inger, pe omenie, tot Parisul ne invidia. Și cât eră ea de amorisată de noi, toată eră foc! Bătrânul suspină dureros.

„Dar pe aceea am lăsat-o, pe sërmana doamnă Lady, după trei luni de zile. Ne recomandaram frumos, pachetarăm coferele și am plecat la Ostende, și totul fu uitat... Acı avurăm legături cu o spaniolă, numită Sennora. Și aceasta fu o persoană aleasă, foarte frumoasă, asemenea bună ca un inger — imı dădea câte 20 franci pentru fiecare scrisoare ce i-o duceam. Și avea ochii dtale — ochi, nu se pot descrie, dle George, când îi vedea omul numai din depărtare, de loc eră rănit. Deci și noi ne-am rănit la privirea ei și numai decât am luat-o cu noi la un castel în Pirenei — așa se numesc adeva munții în spaniolesce — și am trăit acolo o întreagă primăvară ca porumbeii. Dar după aceea prinserăm la gâlceavă și la ceartă, mai înteu încet și după aceea tare, și într'o zi ne-am dus iară la Paris... Nici vorbă de însurate, nici prin gând nu ne trecea! La câteva zile vine un om sec, galbin, cu păr negru vuciat — eră fratele domnișoarei Sennora și de aceea îl chemă Sennor, — acela vine la noi și pretinde ca să ne căsătorim cu soru-sa și sbieră mult despre onoare și despre pușcă. „Tăcere numai, — i-am zis noi, noi încă avem onoare, — și ne pușcăm cu el și în adevăr i-am pușcat genunchele drept și el ni-a pușcat brațul din sus de la mâna stângă. Dar în trei luni de zile iară fuserăm sânetoși și liberi ca paserile 'n aer și ca peșcii 'n apă și ne amorisarăm numai decât într'o marchisă, o francesă curată, și...”

Eü întrepruseii torentele de povești ale acestui bun bătrân Leporello.

„Aı dreptate, — ziseü eü, — în Paris pare a fi altcum. Și șci de ce? De oare ce acele eră femei, care-l desmierdău. Acı inse par că Henryk ar fi umblat anume după necaz.

„Necaz?! — și de acela avurăm parte și în Paris. Chiar și o pățanie cam în forma acesteia. Odată ne aduserăm acasă dintr'un bal mascat o blondină micuță — o chemă Nini, și te asigur, aceea încă se pricepea la spargerea păharelor și la baterea servitorilor. Și — hei! tot cântece, tot champane, zi și noapte, aceste-i fure ambele ei pațimı. Vasele de tee de la doamna mamă ea le-a spart. Dar sfërșitul? O sêptemână i-am dat pace, apoi am plătit-o cu un sul de aur și — afară cu ea! Dar, — incheiă bătrânul suspinând, — așa o plăcere nu o să am, să ved pe bruneta asta espedată atât de ușor.

„Cine șcie?!“

„Eü șciü! O, domnule George, cu aceasta stă lucrul cu totul altfel. Uite dta — eü de altcum nu cred în farmece și în astfel de prostii, — te rog, eü am fost în Paris — chiar vorbește franțozește!

dar aceasta e o strigoaie! Și aceasta firește — mı-e părerea — dta nu ești fermecător... O prostie — dar mı se pare — vedı dta — oamenii zic — scurt: șci dta vre un mijloc?

„Ba, Fedor, imı pare foarte reü.

„Pecat! — Dar ascultă-me dta — continuă el plin de încredere apropiindu-se de mine, — eü am de altcum un plan. Așteptăm o noapte potrivită — cu cât mai curând, cu atâta mai bine — atunci lancu prinde caii, șci dta, el e foarte prost, dar și foarte credincios — și eü cu Grigore, un om foarte încredut, un fost soldat, noi legăm strigoaia și o aruncăm în trăsură și hai cu ea zece mile departe de acı, și acolo în cel dinteu șanț afund — în lăuntru cu ea! Poate — vedı dta, — în deal, colo cătră Colomea sau mai departe la șes, cătră granița Basarabiei — de ce clătești din cap, domnule George?

— „De oare ce planul nu-i potrivit. Că, șci tu, ce se întemplă după aceea? Mai înteu Henryk lasă de ve omoară cu bătaia, și care ar mai scăpă, va fi huduit de acı. Și a doua? A doua e că el atâta ar alergă în toate părțile, până ce diavolul iar i-o-ar aduce înainte. Și aceea va face-o diavolul, iubite Fedor, în astfel de lucruri poate omul șci că diavolul stă într'ajutor.“

Bătrânul me privi înspăimântat.

„Una ca aceea poate fi, — zise el trăgănat, apoi tăcu. Pe fața lui cea bătrână și cinstită așa eră întipărită tristeața și desperarea, cât îți eră milă a o privi. El își sfărmă capul cu aflarea unui plan mântuitor, care inse nu-i veniă nici decât. De odată, par că nimeri ceva, — își ridică ochii mirat... Se vedea foarte bine, ce putere esercită asupra lui planul cel nou. La început clăti din cap, ca și când ar fi voit să-și scuture și cugetul acela, apoi își alungă acel gând și cugetă limpede mai departe. Cugetul acesta trebuie că-i foarte posomorit, foarte cutezat. Căci rësufarea bătrânului eră mai repede, un cutremur îi cuprinse tot corpul, i se schimbară trăsăturile feței. Buzele-i deveniră fără culoare, fruntea căpêtă crețe neobiceinute. Dar mai ciudați îi erău ochii — atât de dușmănos priviaü...“

„Fedor — grăii eü serios.

„Poruncește, dle George?“

El me privi liniștit. Ce se întemplase cu omul acesta? El eră tot acel Fedor bun, povestelnic, glumeț? Pe fața lui palidă zăcea ceva ca un nor de furtună, atât de bine imprimat, de gândiaı că-i săpat în metal. Eră o priveliște de tot panică.

„Fedor, — ziseü eü prindându-l țapăn de mână, — Fedor, tu vrei să o omori?“

„Da, domnule George.“

Eü îi lăsaiü mâna și me retrăseü înderët. Căutam vorbe și nu șcieam cum să încep. Și apoi eü șcieam, că ar fi înședar ori ce încercare. Trebuie cunoscut Rusneacul! El nu e grabnic la nimic — el e prost și nătâng, mulțamită sbiefului Polonilor, crucei misionare a Iesuiților și vinarsului jidovesc. Dar dacă se decide odată, atunci numai cătușile ori moartea îl fac de a nu-și esecută planul. Poate că și natura ce-l încungiuă îl face astfel — acest șes fără sfërșit, acest cer imens sur-vinețü...“

„Fedor! — mai ziseü eü apropiindu-me de el. — șci tu ce te așteaptă apoi?“

„Da!“

„Furcile!“

„Da, dle George! — și aceste le zise într'un

ton, ca și când ar fi zis: da, de sigur azi e miercuri!

„Omule — așa vorești să-ți faci sfârșitul? În toată viața ta ai fost om cinstit și la căruntețe un ucigaș?! Cugetă tu numai, cum și deveniși la acest propus?”

„Eü trebuie, domnuule George, eü trebuie să fac ce ziseiü. O Doamne, Domnezeul meu, adause el aproape plângend. — Eü am față de mine cea mai mare milă! Șciü eü — gădele!... Dar nu-mi pot ajută — trebuie să se întempe — veđi dta — chiar de aceea, de oare ce sunt om onest și onest voiü să rămân pân la moarte. — Apoi continuă aproape serbătorește: — Ascultă, domnuule George, când buna noastră mamă contesă, care fu un adevărat inger, atât de bună și curată — când ea zăcea pe patul de moarte în ultima ei noapte, și nu-i mai putü ajută nici profesorul cel gros din Lemberg, căci optica — o! o boală rea aceea — nici un mijloc contra ei, altcum am fi vindecat-o... Așá dară în aceasta ultimă noapte — profesorul se dusese iarăș și zise: — de cătră ziuă se stinge, — și bătrânul prior al dominicanilor din Barnow o spovedise ultima dată și veni repede din camera moribundeii — te rog, acest inger, nu avea nici un păcat, ce avea deci de spovedit mult la ea? — și toate neamurile erau aci și administratorul bunurilor și arêndașii, și în curtea castelului erau țeranii, cap la cap, toți cu capetele descoperite... o! aceasta fu o noapte! În toate odăile ardeau lumini și în curte faele — atâtia oameni, dar nici o vorbă tare — toți suspinaü numai și țeranii plângeau ca după mama lor, — la toți ni se rupea inima de întristare! Ea eră încă atât de tineră și trebuî să moară, îndată după domnul conte, care murise cu jumătate de an mai nainte — în tifus. La moartea lui nimenea n'a suspinat, numai ea, ființa cea ingerească, care iartă și uită totul — nu vreaü să zic nimic reü — dar afară de ea nimenea n'a jelit la moartea lui. Ea suferise atâtea și acum — eră de douezeci și unu de ani — atât de frumoasă, atât de bună! — și muri. Ea șciea că moare, și de la onorabilul domn Henryk își luă adio în seara aceea și apoi il duseiü eü la culcare în pătuțul lui. — — Dumnezeul meu! el nu șciea încă de nefericirea lui, el nu pricepea încă nimic — cincî ani! și atunci zise copilul: „Mama plânge, plânge! — și me întrebă până nu adormi: Îmi faci mâne bálaurul? — și eü făcuî numai cu capul, căci nu puteam vorbi — imi rețineam și lacrămile de a mai curge. Și apoi el adormi numai decât și eü m'am pus la fereaștră și am privit în curte, și am vëđut facelele și am plâns în mine, dar lin, să nu se deștepte copilașul, căci el are un somn ușor — până azi încă. Atunci veni cineva la ușe și întră Marinia, camarăreasa — ea s'a măritat mai târziu după un cancelist în Barnow, ea voiă tot mai sus să ajungă, dar acum îi merge reü — așá un flămând împërătesc! Așá dară aceea veni în lăuntru și mai zise: Fedor, mai vorește să-și vadă odată copilul.

„Și cum se află? — întrebaiü eü. Și ea drept respuns prinse a plânge tare și plâng și eü și micuțul se deșteaptă și plânge cu noi. Atunci eü il iaü în brațe și-l duc pân la ușa camerei moribundeii și apoi il duce Marinia în lăuntru. Eü remăseiü stând între domniî cei mari și după un interval ea veni:

„Fedor, vrea să-ți vorbească ție!

(Va urmă.)

Trad. de

IOAN POP RETEGANUL.

Poesiî poporale.

Din Moldova.

I

Vine cucul de trei zile,
Peste păduri peste grâne,
Cu gura plină de mure,
Și n'au pe ce se pune,
S'ar pune pe o rămurea
Și ie-frică c'o cădea.
Și s-o rupe ariqa,
Nu mi-l lasă nici lelea.
— Lele nu-mi huiđu cucu,
Că e singurel cu trupu
Și cu doue turturele
Șed pe doue rămurele.
Și resfiră din peniță
Ca lelița din rochiță.
Și-și resfiră penile
Ca mândra sprâncenile.
— Lasă să me huiđuască,
C'asă sunt eü osândit
Să viü iarna să ve cânt
La Săn-Petru să me duc,
Că m'așteaptă berzele
Să me treacă apele.

(De la H. Jigău din com. Lunca
jud. Bacău.)

II

Foae verde trei smicele,
Cobă în vale 'n Prudurele,
Răsar maică doue stele,
Doue stele roșioare,
Una 'n deal și una 'n vale,
Una-i mică, una-i mare,
Par că-s doue surioare.
Cea mai mare tot plângea,
Cea mai mică așá zicea:
— Soro surioara mea,
Nu mai plânge și oftă,
Că maica așá zicea:
Pe amëndoue ne mărită.
Una în sus la Tutova,
Una în jos la Craiova,
Orî ne-om mai vedea orî ba,
Fire-ar soro unde-ar fi,
Pe aicea nu pot trăi,
Nici la deal cu epuriî,
Nici la sat cu oamenii,
Es la deal me fac boar,
Es la sat me fac tâlhar,
De tâlhărit nu tâlhăresc,
Numai ce-mi place iubesc.

(De la M. Goroitu din comuna Bu-
hociu a acela județ.)

IOAN DIMITRESCU.

SALON.

Fericire.

— Meditațiunii la Pașci. —

„Lăsați copiii să vie la mine.“

Eră am fost la biserică. Cu plăcere me duc acolo, căci totdeauna găsesse mângăiere.

„Feriți cei săraci...“ „Feriți cei persecutați...“ Cât de frumos e?! Ce promisiuni mângăitoare îți face Creatorul prin cuvintele acelea. Me gândiam la cei asupriți, la cei săraci, la cei blânzi. Ei vor fi fericiți! Oare ești fericit voiă fi, Doamne?...

Pe când gândiam de acestea și în gând imi făceam imputările cele mai aspre, iacă intră în biserică doi cu doi vre-o patruzeci de părechii de copii. S'au aședat în ordine și unii din cărticele de rugăciuni, alții din memorie ziceau rugăciuni și se inchinau către acela, pe care aveau să-l primească sub forma pâinii și a vinului. Când își făceau cruce, își înaltau ochii către cel zugrăvit pe crucea de pe altar, către Dzeul-om... Cât de frumos le sta acestor copii drăgălași? Ce bine ar fi, dacă întreagă omenimea ar sta așa de umilită și de nevinovată înaintea altarului?!

„Toată grija cea lumească de la noi s'o lăpădam“ ne îndemnă cântărețul și atunci imi ridicai privirea spre crucifixul de pe altar. Așa se uită de blând și cu atâta iubire me priveșce Christos și atunci — ca de un vis — mi-am adus aminte de cuvintele psaltistului, cuvinte pe cari le-am cetit în o carte sfântă: „Iară eu sunt verme și nu om, defaima oamenilor și batjocura poporului. Toți cei ce m'au văduț, m'au batjocorit... Săpat-au mânilor mele și picioarelor mele. Numărat-au toate oasele mele...“ Și pe nesimțite imi veniră în minte patimile lui, așa cum le-am învățat în gimnasiul inferior și cum le așiam din evanghelie, în timpurile de demult, — când veniam și eu mai des la biserică. Imi treceau prin minte toate patimile împăratului-martir. Vedeam plebea, care azi îi strigă „Osana!“ și mâne „Ristigneșce-l pe el!“ Și de ce a patimit El, cel mai blând, cel mai bun, El, care numai bine a făcut? „Toți ca niște oi am rătăcit, fiecarele din calea sa s'a abătuț și Domnul l-a dat pe el pentru păcatele noastre, — zicea profetul cu mult, cu mult înainte de venirea Lui. „Pentru păcatele noastre“. „Toți ca niște oi am rătăcit“ și El ne-a arătat calea cea adevărată — și noi nu mergem pe ea. Oare e așa de greu să mergem pe calea arătată de El, încât suntem siliți să mergem pe calea rătăcirii? Ce ne-a cerut El?... Credința, Speranța și Iubirea, acestea ni le-a cerut și noi nu vrem să i le dăm. Pentru ce? Pentru că noi suntem oameni — culți și... Cel de pe cruce se uită cu atâta iubire la mine, par' că-mi zice: „Iubeșce-me si vei fi fericit“.

*

Rënd pe rënd se apropie copiii de altar, merg

de sărută icoanele și apoi ingenuchie înaintea altarului și ochii și-i înaltă spre cel ristignit.

„Sângele cel îndumnezeitor vedând, omule, te infricoșază, că este cărbune ce arde pe cei nevrednici“, cetesc în o cărticică, ce un băiat o lăsase pe banca, lângă care ședeam.

Preotul ese în ușa altarului și copiii unul după altul se duc să ia în corpul lor pe Dzeul om.

„Nice sărutare îți voiă da ție ca Iuda“, cântă cântărețul. Oare potrivescu-se cuiva acestea cuvinte mai bine decât copiilor? Singuri ei sunt mei blânzi și nevinovați. Când vor fi și ei mari, când îi va copleși și pe ei cultura modernă, își vor perde și ei credința.

*

Am eșit. Mergeam gânditor pe stradă, cugetând la momentele fericeite, când și eu primiam — fără păcat — cea mai sfântă taină. Amintirea vieții curate din trecut ne îndeamnă ca și în viitor să ducem o viață curată...

De odată aud inapoia mea un suspin. Me întorc. E un copil frumușel și bine îmbrăcat.

„De ce plângi, drăguț?“

— „Da... mi-am... uitat... să spun... un păcat... la... la... mărturisire, — îngână el.

„Lasă, drăguț, că nu-ți nimic. Dacă nu spui un păcat, pentru că nu-ți aduci aminte de el, și când îți aduci aminte de el îți pare reu, atunci ți-l iartă Dzeu, — i-am zis eu aducându-mi aminte de ce am învățat odată.

„Așa dară nu-ți păcat?“

— „Nu, drăguț, nu-ți păcat! Dzeu ți l-a iertat“...

Băiatul a plecat mângăiat. Ce a putut păcătuț un așa copilaș?... Conștiința începă a me muștră. Cum sunt eu? O! lume, pe ce cale ai apucat? Interesul personal, ambiția proastă și ipocrisia și invidia sunt soții tei de călătorie, — și eu cu așa însoțitori nu voiă mai merge. „Ca tâlharul mărturisindu-me“ voiă cere de la Dzeu să-mi redea liniștea, fericierea și curățenia din copilărie!

*

Chistos a înviat!

O. P.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1901. —

V

Regele Carol a doua oară la Academie. Vineri la 23 martie v. regele Carol a vinit a doua oară în sesiunea aceasta la Academie presidând ședința publică solemnă, iar în tribune lume multă, dame și domni. Cu asta ocaziune, conform programei pe care o publicarăm în nr. trecut, dl A. D. Xenopol a cetit un capitol din lucrarea sa: „Starea socială și economică la începutul domniei lui Cuza vodă“. Terminând, Maj. Sa a vinit de la masa presidială între membrii, felicitând pe conferențiar; apoi a convorbit cu mai mulți membri. Ocupându-și de nouă fotoliul, a dat cuvântul dlui dr. Victor Babeș, care a cetit lucrarea sa: „Prejudiciile sanitare considerate din punctul de vedere al științei moderne“, terminând în mijlocul aplauselor, după cari regele ș-a eșprimit mulțumirea și a plecat dimpreună cu suita sa.

Premiul pentru istoria literaturii române de la Cantemir. Comisiunea premiului Adamachi, de 5000 lei, pentru cea mai bună scriere cu subiectul: „Istoria literaturii române de la Cantemir până la 1821“ arată prin raportorul său dl A. D. Xenopol, că singura lucrare care a intrat, cu toate lacunele ce are, este o lucrare de valoare, netipărire ei ar fi o pagubă, de aceea propune să se premieze. Dl B. P. Hașdeu, alt membru al comisiunii, combate premiarea, căci autorul n'a făcut istoria literaturii, ci a literaturii, îușirând o mulțime de Greci și trecând cu vederea pe mulți Români; astfel uită și panegiricul lui Stefan cel Mare; dar și limba e greoaie. Dl D. A. Sturdza observă, că subiectele fixate de Academie sunt prea vaste, de aceea lucrările intrate nu pot fi complete. Dsa cere de la scriitor o bună limbă românească; cu atât mai vârtos se pretinde asta de la cel ce scrie istoria literaturii. Dl Gr. G. Tocilescu zice că lucrarea este o îngrămădire de material, fără sistem, reu scrisă. Mai luând și alții cuvântul, se pune la vot premiarea și se respinge cu 17 bile negre contra 9 albe.

Marele premiu Năsturel-Herescu de 12.000 lei. Raportorul comisiunii de 9, însărcinată cu cercetarea lucrărilor intrate la concursul premiilor anuale, dl Gr. G. Tocilescu, citește raportul comisiunii întăiu despre marele premiu Năsturel-Herescu de 12.000 lei, care este a se decerne unei cărți scrise în limba românească, cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 ianuarie 1897 până la 31 octombrie 1900. Dsa arată că la acest premiu s'au prezentat 16 autori cu 22 opere: teologice, fizice, morale, didactice; științe exacte, agronomice; novele și romanuri; poezii și drame, folklore. Comisiunea propune pentru premiare „Proverbele Românilor“ de Iuliu Zane, cu 6 voturi contra 1; scrierile dramatice și poetice ale lui Haralamb G. Lecca, cu 5 voturi contra 3; „Manualul de agricultură rațională“ de dr. G. Maior, cu 4 voturi, contra 2. Punându-se la vot: dl Zane a obținut 9 voturi pentru și 16 contra; dl Lecca 8 pentru și 17 contra; Maior 7 pentru și 18 contra. Neîntrunind nici unul nici majoritate relativă, premiarea fiecăruia s'a respins. Premiul se va capitalisa.

Premiul Statului Eliade-Rădulescu de 5000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 noiembrie 1898 până la 31 octombrie 1900. Dl Grigore G. Tocilescu, raportorul comisiunii de 9, arată că la acest premiu au intrat 15 lucrări scrise de 11 autori, cari se ocupă de viticultură, novele, romanuri, piese teatrale, jurisprudență, documente istorice și monografii. În comisiune au întrunit majoritate: dl Radulescu-Niger, cu volumul IV din „Rustice“, autorul romanului „Strein în țara lui“, având unanimitate de 6 voturi; dimpreună cu dl dr. Augustin Bunea pentru scrierea sa „Episcopul Ioan Inocențiu Klain“ (6 voturi pentru 1 contra.) Se credea în ședința plenară că se va decerne premiul dlui Bunea, a cărui lucrare dl Gr. G. Tocilescu a prezentat-o cu un raport elogios, scris cu multă căldură. În momentul din urmă înse, prin grațiu dlui A. D. Xenopol, la care a reflectat dl Vinc. Babeș, s'a format un alt curent. Astfel la a doua votare dl Radulescu-Niger întrunind majoritate de două treimi, premiul i s'a decernat.

Premiul Adamachi de 5000 lei (divisibil) pen-

tru cea mai bună carte în limba română, cu cuprins moral, de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate de la 1 noiembrie 1899 până la 31 octombrie 1900. Dl Gr. G. Tocilescu, raportorul general al comisiunii de 9, arată că la acest premiu s'au prezentat 17 autori. Punându-se la vot cărțile recomandate pentru premiare: dl Haralamb G. Lecca a obținut, cu 15 voturi contra 5, pentru piesa „Suprema forță“ 2500 lei; dl Petru Stavrescu, cu lucrarea sa intitulată: „Hipologie întocmită pentru ofițeri, crescători și amatori de cai“ 1500 lei (16 voturi pentru, 4 contra); dl inginer Richard Kobici, cu lucrarea sa „Păcura ca combustibil (text și album)“ 1500 lei. (14 voturi pentru, 6 contra.)

Alegerea comisiunii de 9 pentru anul viitor se face în persoanele membrilor: Caragiani, Ollanescu și Pușcariu din secțiunea literară; Erbicean, Kalinderu și Marienescu din secțiunea istorică; Felix, Istrati și Poni din secțiunea științelor.

Noū volum de dl S. Fl. Marian. Secțiunea literară recomandă a se tipări volumul III din lucrarea „Serbătorile la Români“ de S. Fl. Marian, intitulat: „Cincizecimile“. Se aprobă.

Traducerea lui Tit-Liviu. Secțiunea literară propune a se da indemnizare pentru traducerea din Tit Liviu al cărui manuscris a fost depus la Academie de traducătorii premiați și de a se da la tipar traducerea, când va fi îndestulătoare pentru formarea unui volum ca cel apărut mai înainte. Academia aprobă propunerea secțiunii.

Originea lui Banulescu. Secțiunea istorică propune a se publică în Anale memoriul dlui I. V. Stefanelli: „Originea câmpulungeană a lui Gavriil Banulescu, mitropolitul Kievului“. Academia aprobă.

Subiecte date:

Secțiunea literară propune a se pune la concursul premiului Eliade-Rădulescu din 1906 subiectul: „Istoria literaturii române dela Cantemir până la 1800“. Se aprobă.

Secțiunea științelor propune pentru premiul Adamachi din 1906 subiectul: „Fauna ihtiologică a României“. Se aprobă.

Aceeaș secțiune propune ca subiect pentru premiul pe 1906: „Charta agronomică a României“. Se aprobă.

Comisiuni:

Comisiunea premiului Alina Styrbei din 1902, 8,500 lei, despre „Principiile morale și creștinești de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor“ se alege astfel: Sturdza, Kalinderu, Marian.

Comisiunea pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezintă la premiul Eliade-Rădulescu din 1902, de 5000 lei: „Studii comparativ asupra dialectelor române“ —: Caragiani, Hașdeu, Quintescu.

Comisiunea pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezintă la premiul Adamachi din 1902, de 5000 lei: „Domnia lui Stefan cel Mare“ —: Tocilescu, Urechia, Xenopol.

Comisiunea pentru examinarea lucrărilor cari se vor prezintă la premiul G. San Marin din 1902, de 2000 lei: „Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine“ —: Aurelian, Negruzzi, Urechia.

Comisiunea fundațiunii Adamachi: D. A. Sturdza, Sp. Haret și P. Poni.

Membri onorari ai Academiei se aleg: mitropolitul primat Iosif Naniescu și George Lahovary, secretar al Societății Geografice Române.

Membri corespondenți noi se aleg :

În secțiunea istorică dl dr. Augustin Bunea, canonic în Blaș, autorul scrierii „Ioan Inocențiu Klain“ ; — dl dr. Ioan Mihalyi din Sighetul-Marmației, autorul volumului „Diplome maramureșene“ apărut de curând.

În secțiunea științelor dl Ludovic Mrazec, mineralog și petrograf, profesor la universitatea din București.

Constituirea secțiunilor :

Secțiunea literară, președinte B. P. Hașdeu, vicepreședinte D. C. Ollanescu ;

Secțiunea istorică, președinte Gr. G. Tocilescu, vicepreședinte C. Erbicean, secretar (în locul decedatului V. Maniu) V. A. Urechia.

Secțiunea științelor, președinte P. Poni, vicepreședinte St. Fălcoian.

Cea din urmă ședință publică se ține în duminica Floriilor, cu care ocaziune dl I. Kalinderu citește lucrarea sa : „Din viața romană : Podoabe, mirodenii, toaleta și distracțiile unei elegante“. În preșința unui public mare, autorul descrie cu colorii viue luxul femeilor romane. Ele nu se mulțumiau cu podoabele exterioare, ci întrebuițau tot felul de mijloace de înfrumusețare. Între altele aveau mare rol văpselile și parfumurile.

Budgetul anului viitor. Se citește budgetul anului viitor. Vinitul 255.889 lei ; cheltueli 122.060 lei. Premii 16.467, cărți și legatului 6000. Tipărituri 74.378 lei etc. Vinitul și speșele se echilibrează. Se aprobă.

Alegerea delegațiunii.

Președintele P. Poni, împlinind trei ani și după statute ne mai putând fi ales, se alege unanim președinte P. S. Aurelian. Fostul președinte P. Poni mulțumește foarte emoționat pentru onoarea ce i s'a făcut în trei ani după olaltă, suprema distincțiune a vieții sale și părăsește fotoliul presidential podidit de lacrimi.

Noul președinte, P. S. Aurelian, ocupându-și locul, mulțumește și zice că onoarea ce i s'a făcut o datorește numai vârstei sale, fiind unul din cei mai bătrâni membri în Academie, pe care o numește casă părintească.

Apoi se aleg vicepreședinții : I. C. Negruzzi, Ion Kalinderu și Aug. Saligny.

Inchiderea sesiunii generale.

În sfârșit se citește darca de seamă a secretarului general despre lucrările sesiunii generale și aceea se închide în mijlocul aplauselor generale.

Pașcile la Brașov.

În Brașov Românii serbează în mod deosebit Pașcile.

Învierea Domnului se anunță în noaptea de Pașci prin baterea toacei de fer, prin sunetul clopotelor, prin împușcături de treascuri, pistoale, carabine etc.

În ziua întâi de Pașci tinerii din Schei se organizează într'o corporațiune numită „Junii“ alegându-și vataf, armaș mare și armaș mic. La sunetul muzicii de lăutari întind o horă mare pe locul numit „Prund“ și apoi pe rând aruncă sus buzduganul, pe care îl prind apoi în mână.

A doua zi se duc pe coasta Prundului unde repetă acest joc, trăgând și focuri de pistoale. A treia zi se duc într'o vastă grădină, unde-și petrec cu mâncare, bețură și joc.

Cea mai frumoasă zi înse este ziua a patra de Pașci. Încă des de dimineață se duc o mulțime mare de români între munți, la locul așa numit „Între petri“ unde petrec ea și în celelalte zile. Pe la orele 3 sau 4 acești călăreți pornesc într'un lung cortegiu de vale spre oraș.

E o priveștiște măreață și admirabilă !

În fruntea cortegiului vin călări lăutarii țigani, cari trag de mama focului cântece naționale românești, apoi mai mulți bărbați cu brași, „junii“ bătrâni, cu eșarpe de diferite culori, lăutari, „junii“ tineri, cu buzduganul și în sfârșit „junii“ albi. Aceștia sânt îmbrăcați în costume naționale românești, cu căciuli de curcani, pe niște cai sprinteni. Acum vre-o câțiva ani, imi aduc aminte, eră în fruntea „junilor albi“ un bărbat îmbrăcat în costumul lui Mihai Viteazul.

Atât de covârșitoare este priveștiștea acestei cavalcade de călăreți, încât în acea zi, spre seară, întreg Brașovul e în picioare, cum sânt Bucureștii în ziua de 10 maii.

Acest cortegiu trece prin mai multe strade și apoi pe lângă frumoasa aleă de sub Timpa și de aici la locul numit „Cruce“.

Lângă aleă cântă muzica militară, iar diferiți călăreți trag focuri din pistoale.

Legenda spune că această procesiune, care se repetă în fiecare an din vremurile cele mai străvechi, simbolizează venirea locuitorilor din Schei, cari se zice că ar fi de origină bulgară.

Locuitorii de acolo arată și azi o stâncă pe care se ved urmele unei potcoave de cal, unde spune tradiția, că a sărit cu calul regele Solomon al Bulgarilor.

C. S.

Obiceiuri de Pașci.

Ca și Crăciunul, tot așa și Pașcile, e o serbare de bucurie, cu deosebire pentru tineri, de aceea și biserica a păstrat mai multe datine din timpurile păgâne.

Numirea germană a Pașcilor (Oster) vine de la zeita Ostara care simbolisă primăvara. Vechii germani serbau aceste zile cu dansuri, procesiuni, jocuri dramatice, cu focuri de bucurie, cu sacrificii de animale, etc.

La creștinii de religie ortodoxă a răsăritului se ține obiceiul de a sta fiecare în biserică cu o luminare aprinsă.

Mâncările simbolice ale vechei serbări a Pașcilor erati ouăle roșii și iepurii de Pașci, cari s'au păstrat în ziua de azi.

Între datinele păgâne ale Pașcilor este și sfințirea ramurilor de finic, despre cari se zice că aduc noroc și belșug.

La mai multe popoare există credința că în noaptea de Pașci adie un vânt divin d'asupra pământului, aducând binecuvântarea celui A-tot Puternic.

Păgânii credeau că zeii în noaptea aceea umblau pe pământ. Apa care curge în noaptea de Pașci dă sănătate, putere, frumusețe, noroc în dragoste, vindecarea boalelor, etc.

În evul mediu se împărțiau la săraci mâncare și bani. Sclavilor li se da libertatea și cu toții se puneau pe chef și petreceri ; aceasta se numește :

„Bucuria Pașilor“ (Dominica gaudi), care degeneră înse și în excese, așa încât poporul care-și petrecea Pașile cu jocuri și dansuri, făcea afară de aceea fel de fel de caraghioslicuri. Aceasta o făceau chiar și preoții, cari de pe amvon spuneau basme caraghioase, pentru ca să facă mulțimea să riadă.

Autoritățile superioare bisericești au desființat prin pastorale aceste excese ale risului de Pași — risus paschalis — încă de prin veacul al XVI.

În România, e de obicei de a se da în dulap, a umbla după oue, etc.

LITERATURĂ.

Un nou volum de poezii de George Coșbuc.

Aflăm cu cea mai mare plăcere, că eminentul nostru poet dl George Coșbuc aranjează pentru tipar un nou volum de poezii. Câteva coale s'au și tipărit; întregul volum va fi gata la vară. Aceasta colecție cuprinde cele mai noue poezii ale autorului, scrise la București și publicate prin diverse reviste, între altele și 'ntr'a noastră, unele nepublicate încă nicăiri. Poetul ne-a dat câteva bucăți din volumul pus sub presă spre a le scoate publicității înău prin „Familia“. Din aceste publicăm una în numărul de acum; altele vor urma pe rând, dimpreună cu doi articoli privitori la poezia noastră populară, ce ne-a mai pus la dispoziție cu o amabilitate îndatoritoare.

Legende noue de dl V. A. Urechia. Sub titlul: „Cum eră odinioară“ dl V. A. Urechia a scos la lumină în București un volum foarte elegant de legende române, seria a doua. Noua publicație a distinsului scriitor, ca toate lucrările sale, se distinge prin o neaoșe limbă românească și prin darul de a povesti interesant. Printre bucățile volumului se află câteva nuvele istorice, schițe și amintiri. Toate presintă un mosaic de istorie contimporană. și au un fel de farmec atrăgător. Iată cuvântul pentru care publicul le-a primit cu cea mai mare plăcere, încât prima ediție s'a vândut în câteva săptămâni. Învălițoarea ne înfățișează portretul autorului, seriind; în fund cu turnurile unei biserici. Prețul 3 lei.

Amintiri de călătorie. Sub titlul acesta, dl A. D. Xenopol, neobositul nostru istoric și conferențiar, a scos la lumină în Iași un volum foarte interesant. În acesta, distinsul academician povestește cu multă vervă și cu un remarcabil spirit de observație, impresiunile sale de călătorie din anii din urmă. Volumul conține următoarele capitole: O călătorie la Dorna în Bucovina, O călătorie în Svițera, O călătorie prin Austria, Tirol și Nordul Italiei; Lacul celor patru cantoane; O suire pe Pilatus; Mehadia; O excursiune la Karlsbad. Prețul 3 lei.

Introducere în contabilitate și contabilitate în partida simplă, de I. C. Panțiu, profesor la școala superioară de comerț în Brașov, a apărut acolo, ca edițiune ajutorată de fondul Coresi. În timpul din urmă băncile românești sporindu-se mult, aceasta carte e bine venită, căci este o povățuitoare bună în operațiunile institutelor. Prețul 2 coroane și 20 fileri.

Materiale pentru climatologia României. Sub titlul acesta cumulativ, dl St. C. Hepites, membru corespondent al Academiei Române, a publicat la

București, în edițiunea Academiei, a XIV broșură intitulată: „Repartițiunea ploii pe districte și pe basenuri în România în anul 1899 st. n.“ Prețul 20 bani.

Ioan Circa de Gambutz. A apărut la București, în editura Academiei Române, estras din Anale: „Ioan Circa de Gambutz“, ca episcop al Marmatiei Dositeiū Circa 1660—1738“ de Ioan Pușcariū, membru al Academiei, cetit în ședința de la 16 martie an. e.

Scrisori către plugari. În biblioteca Administrației domeniului Coroanei, a apărut la București, cărțica XIX care conține: „Scrisori către plugari“ de Constantin Sandu, fost elev al școlii centrale de la Herestrău.

TEATRU.

Concert și teatru în Sibiiu. Reuniunea sodalilor români din Sibiiu va aranja în duminica Tomii o producțiune musicală, cu reprezentație teatrală. Se va jucă piesa „Drumul de fer“ de Alexandri.

Concert și teatru în Ghiroc. Corul vocal bisericesc din Ghiroc de lângă Timișoara va da a doua zi de Pași, concert cu cântări și declamațiuni; apoi se va jucă comedia localizată „Treii doctori“.

MUSICĂ

O nouă operetă română. Cunoscutul nostru compozist din Bucovina dl Tudor cav. de Flondor a scris o nouă operetă, frumoasă și drăguță. Titlul ei este „Moș Ciocârlan“. Prima reprezentație va fi la Cernăuți în primele zile ale lui maii.

Concert la Brașov. Reuniunea română de gimnastică și cântări din Brașov, a dat de curând un concert escelent. Punctul cel mai important a fost „Cruceații“ epopeă musicală de Niels V. Gade, reprezentată cu un succes admirabil, sub conducerea dlui G. Dima, care a fost felicitat din toate părțile.

Concert în Dobra. Inteliginta română din Dobra și din împrejurime va aranja la 4/16 aprilie, un concursul unui grup de seminariști din Sibiiu, concert cu cântări și declamațiuni, apoi va urmă dansul.

Călindarul săptămânei.

Dum. Paștilor, ev. dela Ioan c. 1, v. 11			
Diua sapt.		Călindarul vechiū	Călind. nou
Duminecă	1	(+) S. S. Pași	14 Tiburtius
Luni	2	(+) Păr. Titus	15 Anastasia
Mărți	3	(+) Cuv Păr. Nichita	16 Taribius
Mercuri	4	C. Iosif	17 Rudolf
Joi	5	M. Cl. Diod	18 Aprollonius
Vineri	6	C. Eutichie	19 Crescentia
Sămbătă	7	P. Grigorie	20 Sulpitius

Avis abonanților nostri. Treiluniul ianuarie—martie se incheie cu numărul present. Rugăm pe toți aceia ale căror abonamente espiră cu nr. acesta, să binevoiască a le innoi de timpuriu.